

לקוטי תורה • פרשת אחרי מות • מאמר 1

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

כי ביום הזה יכפר עליכם

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/1)

1 כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (רבות תולדות פס"ה גבי שני

גדיי עזים טובים. אחרי ספ"ך [סוף פרשה כ'] וספכ"א. אמור ס"פ כ"ז.

"כי ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם; מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו". (מדרש רבה, תולדות, פרק 65, על "שני גדיי עזים טובים"; אחרי, סוף פרק 20 וסוף פרק 21; אמור, סוף פרק 27;

שלח לך פי"ו גבי במאזנים לעלות שה"ש [שיר השירים] רבה בפסוק כאהלי קדר. ובפסוק אל גנת אגוז. ובפסוק אחות לנו קטנה ובפתיחתא דאיכה בד"ה רבי יצחק פתח תחת אשר לא עבדת).

שלח לך, פרק 16, על "במאזנים לעלות"; שיר השירים רבה על הפסוק "כאוהלי קדר", על הפסוק "אל גנת אגוז" ועל הפסוק "אחות לנו קטנה"; ובפתיחה (פיסקתא) לאיכה [רבה], בקטע הפותח "רבי יצחק פתח: תחת אשר לא עבדת".

הנה יש להבין מה שכתוב יכפר סתם והל"ל [והוה ליה למימר] יכפר ה' כו'. אך נודע שיום הכפורים הוא יום התשובה וענין התשובה הוא להשיב נפשו האלהית למקור חוצבה

כעת יש להבין מדוע נאמר "יכפר" סתם, בלי לציין מי מכפר; היה צריך לומר "ה' יכפר" וכו'. אך ידוע שיום הכיפורים הוא יום התשובה, ועניינה של תשובה הוא להשיב את הנפש האלקית למקור מחצבתה,

כמו שהיתה קודם השתלשלות וירידת המדרגות לעוה"ז [לעולם הזה] להתלבש בגוף האדם הגשמי שאז היתה כלולה במקורא ושרשא דכל עלמין אור אי"ס [אין סוף] ב"ה.

כפי שהייתה קודם ההשתלשלות וירידת המדרגות לעולם הזה, כדי להתלבש בגופו הגשמי של האדם; שכן אז הייתה כלולה במקור ובשורש של כל העולמות, אור אין סוף ברוך הוא.

2 וכמ"ש בזהר על פסוק ויפח באפיו נשמת חיים מאן דנפח מתוכו נפח שמתחלה היה ההבל כלול

במקורו ושרשו דהיינו במהותו ועצמותו ממש

כמו שכתוב בזהר על הפסוק "ויפח באפיו נשמת חיים": "מי שנופח, נופח מתוכו". בתחילה הייתה הנשימה כלולה במקורה ובשורשה, כלומר במהותו ובעצמותו ממש,

אלא שלאחר ירידתו והשתלשלות המדרגות נשתנה ממהות למהות וירדה להתלבש בגוף האדם בעוה"ז [בעולם הזה] אשר ע"כ [על כן] צריך להשיבה למקורה כשהיתה ולהעלות נפשו לה להיות דבוקה באלקים חיים שתכלל באור א"ס [אין סוף] ב"ה כבתחלה.

אלא שלאחר ירידתה והשתלשלות המדרגות היא השתנתה ממהות למהות וירדה להתלבש בגוף האדם בעולם הזה. לכן יש להשיבה למקורה כפי שהייתה, ולהעלות את הנפש אל ה', כדי שתדבק באלקים חיים ותיכלל באור אין סוף ברוך הוא, כפי שהייתה בתחילה.

3 והנה להבין תכלית וירידת והשתלשלות הנשמה כ"כ [כל כך] שירדה ממקום גבוה מאד למקום נמוך מאד.

כעת, כדי להבין את מטרת ירידת הנשמה והשתלשלותה עד כדי כך, שירדה ממקום גבוה מאוד למקום נמוך מאוד, וצריך כמה יגיעות להשיבה כמקודם והלואי תהא השבה מעליותא כי הרבה דרכים בחזקת סכנה ח"ו [חס ושלום] ולמה היתה כזאת מלפניו ית'.

ונדרשות יגיעות רבות כדי להשיבה למצבה הקודם; והלואי שתהיה השיבה בבחינת רווח, שהרי דרכים רבות בחזקת סכנה, חס ושלום. מדוע אפוא בא הדבר מלפניו יתברך?

(ועמ"ש מזה בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה). צריך להבין מ"ש כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא. (ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו ישראל נעשה"). יש להבין את הכתוב: "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא".

פ"י ע"ד [על דרך] משל כשם שהאש אינו מאיר ואינו נתפס להקרא בשם אור ואש כלל עד שנאחז בפתילה או בעצים כי טבע האש להסתלק למעלה לשרשו ויסודו.

הביאור, בדרך משל: כשם שהאש אינה מאירה ואינה נתפסת כך שאפשר לקרוא לה כלל בשם "אור" ו"אש", עד שהיא נאחזת בפתילה או בעצים, שכן טבע האש להסתלק כלפי מעלה, אל שורשה ויסודה,

כך הנה דבר ה' שבו שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם בעשרה מאמרות שנברא העולם יהי אור וגו' [וגומר].

כך גם דבר ה', שעל ידו "שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם" — עשרת המאמרות שבהם נברא העולם, "יהי אור" וגו',

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

יהי רקיע וגוי [וגומר]. הלא כה דברי כאש. עד"מ [על דרך משל] להיות טבע ובחי' הסתלקות למקורא ושרשא דכולא ומבשרי אחזה אלוה

"יהי רקיע" וגוי; "הלא כה דברי כאש". בדרך משל, יש בו טבע ובחינה של הסתלקות אל המקור והשורש של הכול. ו"מבשרי אחזה אלוה":

כמו עד"מ [על דרך משל] באדם הדבור הוא מיסוד האש כי יוצא מהבל הלב דרך הקנה והלב הוא עיקר יסוד האש, וע"כ [ועל כן] צירופן הן הבל הלב להב.

כמו למשל באדם, הדיבור הוא מיסוד האש, מפני שהוא יוצא מהבל הלב דרך הקנה, והלב הוא עיקר יסוד האש; לכן צירוף אותיותיהם הוא: הבל הלב — להב.

4 ופרטוי [ופרטות] הנמשל איך הוא למעלה באור א"ס [אין סוף] ב"ה אין די ביאור כאן ומבואר במ"א. והמשכיל יבין.

את פרטי הנמשל, כיצד הוא למעלה באור אין סוף ברוך הוא, אי אפשר לבאר כאן די הצורך; הדברים מבוארים במקום אחר, והמשכיל יבין.

נמצא שאי אפשר להקרא בשם אור ה' ואינו נתפס בשם אור וזיו כלל כ"א [כי אם] ע"י המשכות והשתלשלות המדרגות רבות שיהיה נתפס האור כמו בעשייה גשמיות וכמ"ש כולם בחכמה עשית. נמצא שאי אפשר לכנותו בשם "אור ה'", והוא אינו נתפס כלל בשם "אור" ו"זיו", אלא רק באמצעות המשכות והשתלשלות של מדרגות רבות, עד שהאור נעשה נתפס, כמו בעשייה גשמית; וכמו שכתוב: "את כולם עשית בחכמה".

5 והנה נודע מה שכתוב ע"פ לעולם הוי' דברך נצב בשמים. כי דבר ה' שבו שמים נעשו נצב שם לעולם והנה ידוע מה שנאמר על הפסוק "לעולם ה', דברך נצב בשמים": דבר ה' שבו נעשו השמים עומד שם לעולם, כי לעולם הוא מהוה מאין ליש [וכן הוא במדרש תהלים על פסוק זה וז"ל [וזה לשונו] איזהו דבר הנצב בשמים

מפני שהוא מהוה אותם תמיד מאין ליש. [וכך נאמר גם במדרש תהלים על הפסוק הזה, ואלה דבריו: "איזהו דבר הנצב בשמים?]

אלא אמר הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] על מה השמים עומדים על אותו דבר שאמרתי יהי רקיע בתוך המים כו'

אלא אמר הקדוש ברוך הוא: 'על מה השמים עומדים? על אותו דבר שאמרתי: "יהי רקיע בתוך המים" וכו';

ובאותו הדבר שברא אותן בו הם עומדים לעולם לכך נאמר לעולם דברך נצב בשמים עכ"ל [עד כאן לשונו] המדרש שוחר טוב].

ובאותו הדבר שבו ברא אותם הם עומדים לעולם. לכך נאמר: 'לעולם, דברך ניצב בשמים'. עד כאן לשון מדרש שוחר טוב].

(ועיין עוד על פסוק זה ברכות וירא פנ"ג [פרק נ"ג] גבי וה' פקד את שרה. תצוה ר"פ ל"ח ותוך פרשה הנ"ל אמור ר"פ כ"ט. במדבר פ"ב [פרק ב'] גבי והיה מספר בניי [בני ישראל]).

(ועיינו עוד על הפסוק הזה במדרש רבה: וירא, פרשה נג, על הפסוק "וה' פקד את שרה"; תצוה, תחילת פרשה לח ובהמשך אותה פרשה; אמור, תחילת פרשה כט; במדבר, פרשה ב, על הפסוק "והיה מספר בני ישראל").

והנה תחלת בריאת העולמות היה ברצונו ית' מעצמו ומאליו כי חפץ חסד הוא. אך להיות חיים וקיימים לעולם מאין ליש הוא ע"י מעשה התחתונים דוקא.

והנה, תחילת בריאת העולמות הייתה ברצונו יתברך, מעצמו ומרצונו, כי חפץ חסד הוא. אבל קיומם וחיותם לעולם, מאין ליש, הוא דווקא על ידי מעשי התחתונים,

כמ"ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ואין כבוד אלא תורה שהם דרך כלל רמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות ל"ת [לא תעשה]

כמו שנאמר: "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו". ואין כבוד אלא תורה, שבכללותה יש רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה,

שהם הם בחיי כלים להשראת אור ה' ומכון לשבתו שיהיה לו דירה בתחתונים והם הם כדמיון הפתילה והעצים שבהם נאחז האור שלא יסתלק למעלה ח"ו [חס ושלום]

שהן עצמן בחינת כלים להשראת אור ה', ומקום קבוע לשבתו, כדי שתהיה לו דירה בתחתונים. והן עצמן כמו הפתילה והעצים שבהם נאחז האור, כדי שלא יסתלק למעלה, חס ושלום.

(ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] פ' נ"ב ומהו הלבוש כו' ע"ש [עיין שם]), כי הנה לאו אורחא דמלכא לאשתעי מילין דהדיוטא.

(ראו ספר של בינונים [תניא], פרק נ"ב, במילים "ומהו הלבוש" וכו'; עיינו שם.) שכן אין דרכו של מלך לעסוק בדברי הדיוטות.

פ"י מילין דכדי שאינן מערכו והנה כל העולמות עליונים ותחתונים כולם הם מילין דהדיוטא לגבי הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] בכבודו ובעצמו שהוא רם ונשא עליהם רבבות מדרגות עד אין קץ ותכלית וכולא ממש כלא חשיבא קמיה,

כלומר, דברים של מה בכך, שאינם לפי מעמדו. והנה, כל העולמות, העליונים והתחתונים, הם כולם "דברי הדיוטות" ביחס להקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שהוא רם ונישא מעליהם ברבבות מדרגות, עד אין קץ ותכלית, ו"הכול ממש כלא נחשב לפניו",

וכמו למשל מלך בשר ודם שיש לו אלף אלפים ורבוא רבבות זהב וכסף ומרבה לספר בענין עפר וחרס את חרסי אדמה שהן ודאי מילין דהדיוטא לגביה.

כמו, למשל, מלך בשר ודם שיש לו אלף אלפים ורבוא רבבות זהב וכסף, והוא מרבה לדבר על עפר ועל שבירי חרס, "שבירי חרס בין שבירי חרס של הארץ", שהם בוודאי דברי הדיוטות בעיניו.

6 וכן ויותר מכן לאין קץ ותכלית נחשב לגבי הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] לספר בדבר ה' בעשרה מאמרות יהי אור יהי רקיע כו'

כך גם, ואף לאין קץ וללא גבול יותר מזה, נחשב בעיני הקדוש ברוך הוא לדבר את דבר ה' בעשרת המאמרות: "יהי אור", "יהי רקיע" וכו',

שהן מילין דהדיוטא יותר מעפר וחרס לגבי הכסף וזהב שהם ג"כ ענינים גשמיים בחי' דומם כמו העפר והחרס ומן העפר נלקחין

שהרי אלה עניינים של אנשים פשוטים, יותר משהעפר והחרסים נחותים ביחס לכסף ולזהב; גם אלה דברים גשמיים, מבחינת הדומם, כמו העפר והחרסים, והם נלקחים מן העפר,

אלא בצרוף את הכסף ובבחון את הזהב נעשו חשובים מאד ומובדלים הרבה מן העפר עד שאין לעפר ערך עמהם

אלא שרק בזיכוך הכסף ובבחינת הזהב נעשו יקרים מאוד ורחוקים מאוד מן העפר, עד שאין לעפר כל ערך לעומתם.

אבל העולמות לגבי הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] ואפילו עולמות עליונים וג"ע [וגן עדן] העליון אין ערוך אליו כלל ולית מחשבה תפיסא ביה כלל ומאפס ותהו נחשבו לו

אבל העולמות, ביחס להקדוש ברוך הוא, ואפילו העולמות העליונים וגן עדן העליון, אינם בערך אליו כלל; "אין מחשבה תפיסה בו" כלל, ו"מאפס ותהו נחשבו לו".

(ועיין מענין הדיוט במא"א [במאורי אור] אות ה' ס"ל [סבירא ליה / סבירא להו] ובזח"ג [ובזהר חלק ג] תצא דרע"ו א'), אלא כל מה שברא הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] לא ברא אלא לכבודו

(ועיינו בעניין "הדיוט" במאורי אור, אות ה', סעיף ל', ובזהר חלק ג', תצא, רע"ו ע"א). אלא שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא, לא ברא אלא לכבודו.

ולכן אומרים המלאכים קדוש וגוי [וגומר] מלא כל הארץ כבודו לפי שאצלם הוא באמת קדוש ומובדל לאין קץ ותכלית רם ומתנשא מימות עולם כי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא כו'.

ולכן אומרים המלאכים: "קדוש" וגוי, "מלא כל הארץ כבודו", מפני שמבחינתם הוא אכן קדוש ומובדל לאין קץ וללא גבול, רם ונישא מימות עולם; כי "אתה הוא קודם שנברא העולם, ואתה הוא" וכו'.

7 ואני ה' לא שניתתי כתיב אלא מלא כל הארץ התחתונה דוקא כבודו פי' לבושו. דר' [דרכי] יוחנן קרי למאני מכבדותא ששם נתלבש במעשה המצות וקיום התורה וגם התורה היא חכמתו ורצונו ית' שהוא כבודו.

ונאמר: "אני ה' לא השתניתי". אלא "כל הארץ", הארץ התחתונה דווקא, "מלאה כבודו" — כלומר, לבושו; שהרי רבי יוחנן קרא לבגדיו "מכבדותיי". שם הוא מתלבש בקיום המצוות ובקיום התורה. גם התורה היא חכמתו ורצונו יתברך, שהם כבודו.

דהיינו הוד מעטה לבושו הוא מלא כל הארץ וכבוד הוא גימטריא ל"ב נתיבות חכמה הם הילוכים והשתלשלות חכמה עילאה בהשתלשלות העולמות למטה מטה עד

כלומר, "הוד מעטה לבושו" ממלא את הארץ כולה. למילה "כבוד" יש ערך מספרי של 32, כמניין נתיבות החכמה. נתיבות אלה הן הדרכים וההשתלשלות של חכמה עילאה במסגרת השתלשלות העולמות, למטה ולמטה, עד

שנתלבשה בתורה שבעל פה ובעולם הזה יש נתיבות הרבה שנתלבש בסדר זרעים ויש הרבה בסדר מועד וכו': (ועמ"ש סד"ה ושמתי כדכד גבי וכל גבולך):

שהיא התלבשה בתורה שבעל פה ובעולם הזה. יש נתיבות רבות שהתלבשו בסדר זרעים, ורכות בסדר מועד, וכן הלאה. (ועיין במה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "ושמתי כדכד", בעניין "וכל גבולך").

8 ב והנה כלל כל התורה ומצות הם ג' מדרגות שהם תורה ותפלה וצדקה וכדתנן על שלשה דברים העולם עומד על התורה

ב. והנה, התורה והמצוות בכללותן נחלקות לשלוש מדרגות: תורה, תפילה וצדקה, וכפי ששינו במשנה: "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה,

ועל העבודה ועל גמילות חסדים, כי תפלה היא במקום עבודת הקרבנות וגמילות חסדים היינו צדקה. על העבודה ועל גמילות חסדים". שכן התפילה היא במקום עבודת הקרבנות, וגמילות חסדים היא צדקה.

9 וכנגד ג' דברים אלו כתיב בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהם מחשבה דבור ומעשה. בראתיו היא בחי' מחשבה שהיא בחינת בריאה יש מאין והיא נגד התפלה שהיא עבודה שבלב זו הכוונה במחשבה ברעותא דליבא.

וכנגד שלושת הדברים האלה נאמר: "בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו" — שהם מחשבה, דיבור ומעשה. "בראתיו" הוא בחינת מחשבה, שהיא בחינת בריאה יש מאין, והוא כנגד התפילה, שהיא "עבודה שבלב": הכוונה שבמחשבה, ברעותא דליבא — ברצון הלב.

כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] תפלה בלא כוונה כגוף בלא נשמה ודבור התפלה הוא רק שיהיה הקול מעורר הכוונה לכן היא במקום הקרבנות ועבודת הקרבנות היתה תלויה בכהנא בעובדא וברעותא דליבא כנוצר בזהר.

כמאמר חז"ל: "תפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה"; ודיבור התפילה נועד רק לכך שהקול יעורר את הכוונה. לכן התפילה היא במקום הקרבנות, ועבודת הקרבנות הייתה תלויה בכוונה, במעשה וברעותא דליבא — ברצון הלב, כנוצר בזהר.

10 והיינו שתהיה כוונתו ומחשבתו דבוקה בה' להיות מרכבה אליו ית' ולמסור נפשו ורצונו לה' ית' להיות לו

כלומר, שמחשבתו וכוונתו יהיו דבוקות בה', כדי להיות מרכבה אליו יתברך, ולמסור את נפשו ואת רצונו לה' יתברך, כך שיהיה לו

רק רצון אחד ולב אחד לאביו שבשמים שלא להפרד מייחודו ואחדותו ית' ע"י סור מרע ועשה טוב דהיינו כד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] אזי יאיר עליו אור ה' על נפשו.

רצון אחד בלבד ולב אחד לאביו שבשמים, כדי שלא להיפרד מייחודו ומאחדותו יתברך, באמצעות "סור מרע ועשה טוב"; כלומר, כאשר הסטרא אחרא נכנעת, אור ה' מאיר עליו, על נפשו.

11 ועדי' [ועל דרך זה] תקנו ברכות השחר בא"י [ברוך אתה ה'] אלהינו מלך העולם כי אנו מבקשים שימשך

בחי' הוי' להוות העולמות שלא יופסק חיותם וקיומם

ברוח זו תיקנו את ברכות השחר: "ברוך אתה, הוי' אלקינו מלך העולם". אנו מבקשים שימשך למטה מבחינת הוי', כדי להוות את העולמות ושחיותם וקיומם לא ייפסקו.

ולא יסתלק למעלה כטבע האש ח"ו [חס ושלום] ולהיות בחי' אלהינו שנהיה בטלים אליו בחי' מרכבה אליו ית' עד שיקרא שמו עלינו

ושלא יסתלק האור למעלה, כטבע האש, חס ושלום; וכן שתהיה בחינת "אלקינו" — שנהיה בטלים אליו, בבחינת מרכבה לו יתברך, עד ששמו ייקרא עלינו,

שהוא אלהינו כמ"ש אלהי אברהם על שם שהוא בחי' מרכבה ולא להיות דבר יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמו] רק מלך העולם פי' מה

כלומר, שהוא יהיה "אלקינו", כמו שנאמר "אלקי אברהם", מפני שאברהם היה בבחינת מרכבה; ולא שנהיה דבר בעל מציאות נפרדת בפני עצמו. אלא "מלך העולם" — כלומר, העובדה

שהוא מהוה ומחיה העולמות להיות יש ונפרד בפ"ע [בפני עצמו] הוא מפני היותו מלך שמו נקרא ואין מלך בלא עם מלשון עוממות דברים זרים ונפרדים שאם

שהוא מהוה את העולמות ומחיה אותם כך שיהיו בעלי מציאות נפרדת בפני עצמם, היא מפני שהוא מלך, "שמו נקרא מלך"; ואין מלך בלא עם, מלשון "עוממות" — דברים זרים ונפרדים. שכן אילו

יהי' [יהיה] לאדם הרבה בנים אין נקרא שמו מלך עליהם כמ"ש במ"א. משא"כ ישראל נקראים בנים למקום ברא כרעא דאבוה שהרגל בטלה אצל הראש כמ"ש במ"א.

יש לאדם בנים רבים, אין הוא נקרא מלך עליהם, כפי שמבואר במקום אחר. אבל ישראל נקראים בנים למקום; "ברא כרעא דאבוה" — הבן הוא רגלו של אביו, שהרי הרגל בטלה לראש, כפי שמבואר במקום אחר.

12 והנה כל חיות וקיום העולמות והתהוותם מאין ליש תמיד תלוי במה שאנחנו ממשיכים עלינו אלהותו ית' להיות בטלים אליו כי הנשמות המה פנימית העולמות.

והנה, כל החיות והקיום של העולמות, וכן התהוותם המתמדת מאין ליש, תלויים בכך שאנו ממשיכים עלינו את אלקותו ית', כדי שנהיה בטלים אליו; שכן הנשמות הן הפנימיות של העולמות.

כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כשם שא"א [שאי אפשר] לעולם בלא רוחות כך א"א [אי אפשר] לעולם בלי ישראל שישאל הם קיום ומעמד כל העולמות

כמאמר חז"ל: "כשם שאי אפשר לעולם בלא רוחות, כך אי אפשר לעולם בלא ישראל"; שכן ישראל הם קיומם ומשענתם של כל העולמות.

(ועמ"ש מזה בד"ה ויאמר משה אכלוהו היום), והוא כמשל חיי הגוף שתלויים בפנימיות נפש החיונית שאם יש איזה מאורע בנפשו החיונית גם כל גופו נהפך לחולה.

(ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "ויאמר משה אכלוהו היום"). הדבר דומה לחיי הגוף, התלויים בפנימיותה של הנפש החיונית: אם מתרחש דבר־מה בנפש החיונית, גם כל הגוף נעשה חולה.

לכן אומרים בא"י [ברוך אתה ה'] אלהינו מלך העולם פי' שיבורך ויומשך להיות שם הוי' להוות כל הנמצאים ע"י שיהי' [שיהיה] לנו בבחי' אלהינו

לכן אנו אומרים: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם". פירוש הדבר הוא ששם הוי' יתברך ויימשך כדי להוות את כל הנמצאים, על ידי שיהיה לנו בבחינת "אלקינו";

ואזי יהי' [יהיה] מלך העולם, ותיקנו לומר כן בכל שחר להיות כי מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ומהווה אותם ליש מאין המוחלט.

ואז יהיה "מלך העולם". תיקנו לומר כך בכל בוקר, משום ש"בטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית", והוא מהווה אותם ליש מאין המוחלט.

אך אין נמצא משל כמוהו ודוגמתו למטה כלל להראות בחוש רק אפס קצהו שבכל יום מאיר מחשך הלילה וכברייטו של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא.

אך אין כלל למטה משל או דוגמה הדומים לכך, שיוכלו להמחיש זאת בחוש, מלבד רמז קל שבקלים: בכל יום נעשה אור מתוך חשכת הלילה, בדומה לבריאת העולם, שבה "תחילה חושך ואחר כך אור".

13 והרי הוא כמו יש מאין. ולכן בראש השנה אומרים זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון.

והרי זה כמו יש מאין. לכן בראש השנה אומרים: "יום זה הוא תחילת מעשיך, זיכרון ליום הראשון".

כי בראש השנה נברא העולם ותמיד בכל שנה חוזר הדבר לקדמותו. יצרתיו הוא בחי' הדבור שעושה צורה לאותיות המחשבה ואין אותיות הדבור יש מאין כמו אותיות המחשבה

כי בראש השנה נברא העולם, ובכל שנה ושנה חוזר תמיד למצבו הראשוני. "עיצבתי אותו" היא בחינת הדיבור, שנותן צורה לאותיות המחשבה; ואותיות הדיבור אינן יש מאין כמו אותיות המחשבה,

כי כבר היו אותן האותיות בתוך המחשבה ואינם אלא בחי' צורה והתגלות לאותיות המחשבה שהוא כמין חומר לצורה זו והוא נגד התורה שעיקר מצותה בדיבור.

שהרי אותן אותיות כבר היו בתוך המחשבה, והן אינן אלא בחינת צורה וגילוי של אותיות המחשבה, שהן מעין חומר לצורה זו. הדבר מקביל לתורה, שעיקר מצוותה הוא בדיבור.

14 וכמ"ש ושננתם לבניך ודברת בם. וכתוב והגית בו יומם ולילה וק"ל [וקיימא לן] דהרהור לאו כדיבור דמי ואין יוצא ידי חובתו בהרהור לבד.

כפי שנאמר: "ושננתם לבניך ודברת בם", וכן נאמר: "והגית בו יומם ולילה"; וההלכה היא שהרהור אינו כדיבור, ואין אדם יוצא ידי חובתו בהרהור בלבד.

והגם שמעלת התורה עולה למעלה מעלה על מעלת התפלה. כמו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] ותלמוד תורה כנגד כולם.

ואף שמעלת התורה עולה מעלה מעלה על מעלת התפילה, כפי שאמרו חז"ל: "ותלמוד תורה כנגד כולם",

אך אדרבה לפי שמעלתה במקורה היא ברום המעלות ברצון העליון ב"ה הנק' סתימא דכל סתימין אי אפשר לקבל אורה בבחי' גילוי עד

אדרבה, דווקא משום שמעלתה במקורה היא ברום המעלות, ברצון העליון, ברוך הוא, הנקרא "סתימא דכל סתימין" — אי אפשר לקבל את אורה בגילוי עד

שתרד למטה ותתלבש בגשמיות עולם הזה הקל קול יעקב בהבל פיהם שבהם יתלבש אור ה' הגנוז בתורתו ומאיר בבחי' גילוי להחיות כל העולמות עליונים ותחתונים.

שהיא יורדת למטה ומתלבשת בגשמיות העולם הזה: "הקל קול יעקב", בהבל פיהם, שבו מתלבש אור ה' הגנוז בתורתו; אז הוא מאיר בגילוי ומחיה את כל העולמות העליונים והתחתונים.

וכידוע ליודעי חן שכל דבר עליון מאד אינו בא לידי גילוי אורו אלא למטה בסוף מעשה כני"ל. אף עשיתיו כנגד מעשה הצדקה.

וכידוע ליודעי ח"ן, כל דבר נעלה מאוד אינו בא לידי גילוי אורו אלא למטה, בסוף המעשה, כנזכר לעיל. "אף עשיתיו" מכון כנגד מעשה הצדקה.

15 והנה בג' דברים אלו אנו ממשיכין עלינו אור ה' להיות האור נאחז כמו ע"ד [על דרך] משל בפתילה או בעצים

כעת, באמצעות שלושת הדברים הללו אנו ממשיכים על עצמנו את אור ה', כך שהאור נאחז, כמו למשל בפתילה או בעצים.

וכמו שאנו רואים שאור הנאחז בעצים נעשה אור הרבה במאד מאד אבל הוא גס ועב.

וכפי שאנו רואים, האור הנאחז בעצים נעשה אור גדול מאוד, אבל הוא גס ועב;

16 והנאחז בפתילה הוא אור מועט אבל הוא דק. ככה ענין התאחזות אור ה' במחשבה הוא אור מועט שאין פעולתו בהתגלות כל כך להחיות העולמות

ומה שנתפס בפתילה הוא אור קטן, אך זך. כך גם אחיזת אור ה' במחשבה היא אור קטן, שהשפעתו בהחייאת העולמות אינה מתגלה כל כך.

כמו פעולת המעשה ודבור בתלמוד תורה דעקימת שפתיו הוי מעשה, וכמו שאמר הכתוב היום לעשותם כתיב

כמו השפעת המעשה, ודיבור בלימוד התורה, שהרי עקימת שפתיים נחשבת מעשה; וכמו שכתוב בפסוק: "היום לעשותם".

כי זה כל האדם ותכלית ירידת נשמתו לעוה"ז [לעולם הזה] להמשיך אור ה' בבחי' גילוי מרום המעלות עד סוף המעשה.

"כי זה כל האדם", וזו תכלית ירידת נשמתו לעולם הזה: להמשיך את אור ה' באופן גלוי, מרום המעלות ועד סוף המעשה.

אבל השראת אור ה' במחשבה היא רוחנית דקה מרוחניות הנמשך ונתפשט למטה בבחי' המעשה, [ועד"ז] [ועל דרך זה] בודקין את החמץ היש והגסות לאור הנר דוקא שהבירור הוא במחשבה ועמ"ש ע"פ ובבואה כו'

אבל השראת אור ה' במחשבה היא רוחנית דקה יותר מן הרוחניות הנמשכת ומתפשטת למטה בבחינת המעשה. [בדומה לכך בודקים את החמץ — את תחושת הישות והגסות — דוקא לאור הנר, מפני שהבירור הוא במחשבה; וראו מה שנכתב על הפסוק "ובבואה" וכו',

אמר עם הספר כו'], אלא שבבחינת המעשה והדבור התפשטות האור הוא הרבה וניכר פעולותיו, וכמו שאנו רואים ברוחניות האדם בנפש החיוניות שפעולת המחשבה שבראש אינה כ"כ [כל כך]

"אמר עם הספר" וכו'], אלא שבבחינת המעשה והדיבור התפשטות האור גדולה, ופעולותיו ניכרות. וכך אנו רואים גם ברוחניות האדם, בנפש החיונית: פעילות המחשבה שבראש אינה גדולה כל כך

כמו פעולת הרגלים שהם מנענעים את כל הגוף ומוליכים ממקום למקום אעפ"כ [אף על פי כן] הראש הוא העיקר חיותו שבו תלוי כל חיות נפש האדם אלא ששניהם צריכים זה לזה. כך הענין בתורה ותפלה וצדקה שכולם צריכים זה לזה:

כפעולת הרגליים, המניעות את כל הגוף ומוליכות אותו ממקום למקום. ואף על פי כן, הראש הוא עיקר החיות שלו, וכל חיות נפש האדם תלויה בו; אלא ששניהם זקוקים זה לזה. כך גם בתורה, בתפילה ובצדקה: כולן זקוקות זו לזו.

17 ג והנה לתוספת ביאור הכתוב כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא צריך להזכיר כי כשם שהאש אינו נתפס ונאחז היטב בפתילה או בעצים להאיר על הארץ כ"א [כי אם] כשהוא אש אוכלה

3. כעת, כדי לבאר ביתר פירוט את הפסוק "כי ה' אלקיך אש אוכלה", עלינו להזכיר שכשם שהאש אינה נתפסת ונאחזת היטב בפתילה או בעצים כדי להאיר על הארץ, אלא כשהיא אש אוכלה,

דהיינו כשהיא אוכלת מה שמאחזין בה שהפתילה או העצים יהיו נוחין ומוכשרין להתאכל ולכלות בה כך אין אור ה' נאחז יפה ושורה בנפש

כלומר, כשהיא אוכלת את מה שמחזיק אותה, כך שהפתילה או העצים מתמסרים ומתאימים להתכלות ולהיכלות בה, כך גם אור ה' אינו נאחז היטב ואינו שורה בנפש האדם

האדם באחד מג' דברים אלו כי אם בביטול רצון וכלות הנפש אליו ית' כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח. באמצעות אחד משלושת הדברים האלה, אלא בביטול הרצון ובכלות הנפש אליו ית'; כי רוח מביאה רוח וממשיכה רוח.

18 ולכן תלוי המשכת אור ה' ע"י התורה והמצוות בישראל כמ"ש ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל לכן המשכת אור ה' באמצעות התורה והמצוות תלויה בישראל, כפי שנאמר: "הקים עדות ביעקב, ותורה שם בישראל";

כי יעקב וישראל הוא בחי' אתכפיא ואתהפכא שבזה תלוי המשכת אור ה' ע"י התורה והמצוות משא"כ בלא ביטול רצון אין יכולת להמשיך ועמ"ש ע"פ הבאים ישרש.

כי יעקב וישראל הם בחינות של אתכפיא ואתהפכא, שבהן תלויה המשכת אור ה' באמצעות התורה והמצוות; ואילו בלי ביטול הרצון אין יכולת להמשיך את האור. וראו מה שנכתב על הפסוק "בימים הבאים יכה יעקב שורש".

19 והנה ע"י ג' דברים אלו שאנו ממשיכין בהם אור ה' אף שנתלבש בדברים גשמיים שכל אנושי על זה נאמר אני כבדוש רענן פ"י ברוש הוא ארז דק שיכולין לכופ ראשו לעיקרו ואח"כ [ואחר כך] כשחוזר לקדמותו

כעת, באמצעות שלושת הדברים הללו, שעל ידם אנו ממשיכים את אור ה' אף שהוא מתלבש בדברים גשמיים ובשכל אנושי, נאמר: "אני כבדוש רענן". כלומר, "ברוש" הוא ארז דק שאפשר לכופף את ראשו עד לבסיסו, ולאחר מכן, כשהוא חוזר למצבו הקודם,

הנה הוא מעלה את הדבר הניתן עליו כשהיה בכפיפתו לגבהו למעלה מאד, [וכענין הנמצא בספרים במעשה דיואב ברבת בני עמון], כך אמר הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] אני הוא

הוא מרים את הדבר שהונח עליו כשהיה כפוף, לגובהו, גבוה מאוד [כמו בסיפור המסופר בספרים על המאורע של יואב ברבת בני עמון]. כך אמר הקדוש ברוך הוא: אני הוא

שנתלבש במעשה התחתונים כבדוש רענן, ע"י כפיפת קומתו כביכול [ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] סד"ה קול דודי בענין דומה דודי לצבי וכד"ה קדש ישראל בענין פ"י ואנכי תרגלתי לאפרים]

המתלבש במעשי התחתונים כבדוש רענן, באמצעות כפיפת קומתו, כביכול [ועיין לעיל בסוף המאמר הפותח במילים "קול דודי", בענין "דומה דודי לצבי", ובמאמר הפותח במילים "קדש ישראל", בענין פירוש "ואנכי תרגלתי לאפרים"],

שע"י זה תתעלה נפש האדם בעילוי אחר עילוי לאור באור א"ס [אין סוף] ב"ה והיתה נפשו צרורה בצרור החיים את ה' ממש ועמ"ש מזה גבי שבת שבתון.

וכך, באמצעות זאת, תעלה נפש האדם ממדרגה למדרגה, להאיר באור אין סוף ברוך הוא, "ותהיה נפשו צרורה בצרור החיים את ה' ממש". ועיינו במה שנכתב על כך בעניין "שבת שבתון".

20 והנה את זה לעומת זה עשה אלהים אש זרה כנגד אש אוכלה וג"כ נתלבש במחשבה דבור ומעשה אשר לא לה' המה בחינת קלון לעומת כבוד.

והנה, "את זה לעומת זה עשה אלקים": אש זרה כנגד אש אוכלה. גם היא מתלבשת במחשבה, בדיבור ובמעשה "אשר לא לה' המה" — בחינת קלון, לעומת כבוד,

וכמ"ש כבוד חכמים ינחלו וכסילים מרים קלון וכשם שעל הטובה תתעלה נפשו מאד ביתר שאת מכאשר תוכל הנפש שאת לפי השגתה להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש.

כמו שכתוב: "כבוד חכמים ינחלו, וכסילים מרים קלון". וכשם שבזכות הטוב מתעלה נפשו של האדם מאוד, "ביתר שאת" ממה שהנפש יכולה לשאת לפי השגתה, עד להיות "צרורה בצרור החיים את ה' ממש,

כך לעומת זה על הרעה נאמר ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע דהיינו קליעה למקום רחוק מאד מאד מאור פני ה' כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה וגוי' [וגומר].

כך, לעומת זאת, על הרעה נאמר: "ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע"; כלומר, היא נקלעת למקום רחוק מאוד מאוד מאור פני ה', כמו שכתוב: "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה" וגוי'.

21 ועמ"ש מענין כף הקלע בד"ה צו את בני" [בני ישראל] כו' את קרבני לחמי. והעצה היעוצה לזה הוא עשות התשובה ובפרט בעשרת ימי תשובה שאז הזמן ועת לכל חפץ להושיבם אל מקורם

ועיינו במה שנכתב בעניין "כף הקלע" במאמר המתחיל "צו את בני ישראל... את קרבני לחמי". העצה לכך היא לעשות תשובה, ובייחוד בעשרת ימי תשובה, שכן אז זהו הזמן והעת "לכל חפץ", להשיב את הנשמות אל מקורן;

ואזי ישתפך נפשו במרירות על ריחוקו מאור פני ה' וישוב אל הוי' וירחמהו כמ"ש ויזעקו אל ה' בצר להם, ועיקר התשובה כמ"ש אליך ה' נפשי אשא לבטל רצונו אליו ית' שיהי' [שיהיה] לו רצון אחד לאביו ואז נפשו תישפך במרירות על ריחוקה מאור פני ה', והוא ישוב אל ה' וירחמהו, ככתוב: "ויזעקו אל ה' בצר להם". ועיקר התשובה הוא, ככתוב: "אליך ה' נפשי אשא" — לבטל את רצונו אליו ית', כך שיהיה לו רצון אחד לאביו

שבשמים בתשוקה וכלות הנפש ממש ולבקש מלפניו ית' שישרה עליו אור ה' ורצונו להיות לו ביטול רצון, ועד"ז [ועל דרך זה] תקנו לומר בקשת סלח לנו מחל לנו שאינו כפשוטו כ"א [כי אם] חטאת מה תפעל לו ומה ענין המחילה,

שבשמים, בתשוקה ובכלות הנפש ממש, ולבקש מלפניו ית' שישרה עליו אור ה' ורצונו, ויהיה לו ביטול הרצון. ועל דרך זו תיקנו לומר את הבקשה "סלח לנו, מחל לנו", שאין מובנה כפשוטו, שהרי "אם חטאת, מה תפעל בו?" ומה עניינה של המחילה?

אלא הענין לבקש המחילה והתגלות הרצון שישוב רצונו להיות שורה עלינו לעשות רצונו ית' בלב שלם ונפש חפצה ואומרים מי כמוך אב הרחמים זוכר כו'.

אלא העניין הוא לבקש מחילה וגילוי הרצון: שרצונו ישוב לשרות עלינו, כדי שנעשה את רצונו ית' בלב שלם ובנפש חפצה. ואומרים: "מי כמוך אב הרחמים, זוכר..." וגו'.

פ"י כל התהוות עולמות עליונים ותחתונים מראש ועד סוף הוא לפניו ית' זכירה אחת, וכמ"ש בזהר דבמחשבה אחת ברא את העולמות לפי

כלומר: כל התהוות העולמות העליונים והתחתונים, מראש ועד סוף, היא לפניו ית' זכירה אחת; וככתוב בזהר, שבמחשבה אחת ברא את העולמות, לפי

שהוא ית' צופה ומביט עד סוף כל הדורות וקורא הדורות מראש, וא"כ [ואם כן] מיד כשעלו כל העולמות במחשבה להבראות הרי כבר נגמרו ונשלמו בריאתם לפניו ית'. [ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחדש].

שהוא ית' צופה ומביט עד סוף כל הדורות, ו"קורא הדורות מראש". ואם כן, מיד כשעלו כל העולמות במחשבה להיברא, כבר נשלמה בריאתם לפניו ית'. [ועיינו כמה שנכתב על כך במאמר המתחיל "תקעו בחדש".]

22 והנה נראה בחוש גודל הצמצום שצמצם אור א"ס [אין סוף] ב"ה במחשבה אחת ושאינה לפי ערכו ומהותו כלל והכל הוא מפני היותו אב הרחמים.

והנה רואים בחוש את גודל הצמצום שבו צומצם אור אין סוף ברוך הוא למחשבה אחת, שאינה תואמת כלל את ערכו ומהותו; וכל זה מפני שהוא אב הרחמים.

פ"י שמהוה וממשיך מדת רחמנות לרחם על העולמות ולהוותם ולקיימם תמיד בצמצום מחשבה אחת, ומזה

כלומר, הוא מהוה וממשיך את מידת הרחמים כדי לרחם על העולמות, להוות אותם ולקיים אותם תמיד באמצעות צמצום של מחשבה אחת. ומכך

יתבונן האדם לעורר רחמים רבים על נפשו איך שנפלה מטה מטה מאד בהסתכלו בשרשו דע מאין באת. פ"י מבחי"י אין שהוא בחי"י אב הרחמים.

על האדם להתבונן, כדי לעורר רחמים רבים על נפשו, ולראות עד כמה ירדה מטה־מטה, כשהוא מביט בשורשה: "דע מאין באת" — כלומר, מבחינת אין, שהיא בחינת אב הרחמים.

23 וא"כ [ואם כן] הירידה שירד מאור פניו ית'. היא גדולה מאד ומאיגרא רמא כו' ובוזה יתמרמר נפשו מאד ונגעה עד נקודת הלב ממש שיכלה נפשו ולבכו וישוב אל ה'.

אם כן, הירידה שבה ירד מאור פניו יתברך גדולה מאוד — "מאיגרא רמא" וכו'. על כך נפשו תתמרמר מאוד, והדבר ייגע בנקודת הלב ממש, עד שנפשו ולבו יכלו, וישוב אל ה'.

וע"י תשובה מאהבה רבה כזו הנה הזדונות נעשו כזכיות פ"י כשם שע"י הזכיות תתעלה נפשו באור ה' כך תתעלה נפשו ע"י המרירות הגדולה הזאת מחמת הזדונות ובמקום שבעלי תשובה כו':

ועל ידי תשובה מתוך אהבה רבה כזו, הזדונות נעשים כזכיות. כלומר, כשם שעל ידי הזכיות נשמתו מתעלה באור ה', כך נשמתו מתעלה גם על ידי המרירות הגדולה הזאת על הזדונות; ו"במקום שבעלי תשובה עומדים" וכו'.

24 ד כי הנה במשה רבינו כתיב ושמתיך בנקרת הצור כשרצה להוריד י"ג מדות הרחמים. פ"י מבחי"י צור עליון מקור ושרש כל שרשי התהוות, כמ"ש הביטו אל צור חצבתם ונק' צור

4. על משה רבנו נאמר: "ואשימך בנקרת הצור", כאשר ביקש להוריד את י"ג מידות הרחמים. כלומר, מבחינת צור עליון, המקור והשורש של כל שורשי ההתהוות, כמו שנאמר: "הביטו אל צור חוצבתם". והוא נקרא "צור"

כמו למשל צור החלמיש שמכין בו להוציא האש שהיסוד האש שבו הוא בכח ובהעלם ולא בפועל.

כמו, למשל, צור חלמיש שמכים בו כדי להוציא אש, שכן יסוד האש שבו קיים בכוח ובהעלם, ולא בפועל.

כך כביכול נקרא צור, צור חיינו כי הוא שרש ומקור לכל שרשי ההוי"ה, ושרש ההוי"ה הוא בו בהעלם בכח ולא בפועל שמבחי"י שם הוי"י להיות מהוה כל הנמצאים מאין ליש.

כך, כביכול, הוא נקרא "צור", "צור חיינו", שכן הוא השורש והמקור של כל שורשי ההתהוות, ושורש ההתהוות חבוי בו, בכוח ולא בפועל; ההתהוות שמבחינת שם הוי"י, להוות את כל הנמצאים מאין ליש,

שהוא בחיי אש אוכלה הנ"ל. אבל בחיי הצור הוא שממנו נמשך ונתהווה בחיי אש אוכלה הנ"ל [ועיין בפרדס שער י"א פ"ג [פרק ג'] ועמ"ש סדי"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]].

שהיא בחינת "אש אוכלה" הנזכרת לעיל. אך בחינת הצור היא המקור שממנו נמשכת ומתהווה בחינת "אש אוכלה" הנזכרת לעיל. [ועיינו בפרדס, שער י"א, פרק ג; וכן כמה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "והיה מספר בני ישראל"].

25 והנה גדול כחן של בעלי תשובה שמגיעים עד בחיי הצור הנ"ל כמו למשל אם נכבה מאור האש מוציאים האש מצור החלמיש.

כעת, גדול כוחם של בעלי תשובה, שכן הם מגיעים עד למדרגת הצור שהוזכר לעיל. למשל, כאשר אור האש כבה, מוציאים אש מאבן צור.

כך הענין בבעל תשובה שנכבה אצלו מאור האש אוכלה לפי שאין להם בחיי הפתילה והעצים להתאחז בהם האור שהן הם תורה ומעשים טובים,

כך הוא אצל בעל תשובה, שאור האש האוכלת כבה אצלו, משום שאין לו פתילה ועצים שהאור יכול להיאחז בהם — והם התורה והמעשים הטובים:

הנה ע"י המרירות הגדולה בנקודת הלב שהוא למעלה מהזמן ואין חפץ בזמן ומקום כלל שמואס בחיי נפשו כענין ר' [רבי] אליעזר

על ידי המרירות הגדולה שבנקודת הלב, שהיא למעלה מן הזמן, ואין לו כל חפץ בזמן ובמקום, והוא מואס בחיי נפשו, כפי שהיה אצל רבי אליעזר

בן דורדיא שבכה עד שיצאת נשמתו, הרי מחמת זה מגיע לבחי' הצור למעלה מעלה מבחי' התהוות הויות והמשכת זמן ומקום [כמשי"ש [כמה שכתוב שם] הנה מקום אתי].

בן דורדיא, שבכה עד שיצאה נשמתו — בזכות זאת הוא מגיע למדרגת הצור, למעלה מעלה ממדרגת התהוות ההויות והמשכת הזמן והמקום [כמו שכתוב שם: "הנה מקום אתי"].

26 ולכן יצאת בת קול שהוא מזומן לחיי עוה"ב [עולם הבא] כמעשה הצדיקים שנהנין מזיו תורתן ועבודתן, ואף שלא היה לו תומ"צ [תורה ומצוות] מפני היותו דבוק במקורא ושרשא דכולא, אך לא כל אדם זוכה לזה.

לכן יצאה בת קול [ואמרה] שהוא מזומן לחיי העולם הבא, כמו מעשיהם של הצדיקים שנהנים מזיו התורה והעבודה שלהם, אף שלא היו לו תורה ומצוות, משום שהיה דבוק במקור ובשרש של הכול. אך לא כל אדם זוכה לכך.

27 ולכך אנו מתפללים השיבנו ה' אליך ונשובה שיהיה תחלה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בכדי שיוכל

להיות אח"כ [אחר כך] אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ונשובה אח"כ [אחר כך], ואף

לכן אנו מתפללים: "השיבנו ה' אליך ונשובה" — שתהיה תחילה אתערותא דלעילא, כדי שלאחר מכן תוכל להיות אתערותא דלתתא, "ונשובה" לאחר מכן. ואף

כי לעולם באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תלוי אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] אעפ"כ [אף על פי כן] חדש ימינו כקדם. פי' כמו שהיה תחלת בריאת העולמות מחמת רצונו הטוב כי חפץ חסד הוא.

על פי שאתערותא דלעילא תלויה תמיד באתערותא דלתתא, אף על פי כן: "חדש ימינו כקדם" — כלומר, כפי שהיה בתחילת בריאת העולמות, מכוח רצונו הטוב, "כי חפץ חסד הוא".

28 וענין חדש ימינו כי הימים נקראים המשכת אור ה' כמ"ש לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם כו'

ופירוש "חדש ימינו" הוא שהימים נקראים המשכת אורו של ה', כמו שכתוב: "לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם" וגו'.

והיה לך הוי' לאור עולם וע"ז [ועל זה] אנו מבקשים שיאיר עלינו אור חדש מבחי' הצור הנ"ל אף שנפסק ממנו האור הראשון מבחי' אש אוכלה הוא והיינו כמו בחושך, וזהו

"והיה לך הוי' לאור עולם". ועל כך אנו מבקשים שאור חדש יאיר עלינו מבחינת הצור הנזכר לעיל, אף שהאור הראשון, מבחינת "אש אוכלה הוא", נפסק מאיתנו, ואנו שרויים כביכול בחושך. וזהו [פירוש]

כי ביום הזה שהוא יוהכ"פ [יום הכפורים] יום התשובה' [התשובה] שמתעורר ומתגלה למטה בחי' חפץ חסד ע"י החמשה תפלות לכך יכפר עליכם סתם מאן דלית ליה שם ידיעא ולא אתפס בשם ולא אתרמיז בשום אות וקוצא כלל,

"כי ביום הזה" — הוא יום הכיפורים, יום התשובה, שבו מתעוררת ומתגלה למטה הבחינה של "חפץ חסד" באמצעות חמש התפילות. לכן נאמר "יכפר עליכם" בלי לפרש מי הוא המכפר: מי שאין לו שם ידוע, שאינו נתפס בשום שם ואינו נרמז בשום אות, ואף לא בקוצו של אות, כלל;

כי שמות ההוי"ה מורים על המשכת מאין ליש מהעלם אל הגילוי להיות ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

שכן שמות הוי' מורים על המשכה מאין ליש, מהעלם לגילוי, באופן של ממלא כל עלמין ושל סובב כל עלמין.

משא"כ הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] בכבודו ובעצמו לא שייך עליו לומר לא בחיי ממלא כל עלמין ולא בחיי סובב כל עלמין.

אבל לגבי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, אין שייך לומר עליו שהוא בבחינת ממלא כל עלמין או בבחינת סובב כל עלמין,

שאינו בגדר עלמין כלל ושם מקור הסליחה וכפרה נושא עון ועובר על פשע כי לפניו

שהרי אינו בגדר עולמות כלל. ושם הוא מקור הסליחה והכפרה, "נושא עון ועובר על פשע"; כי לפניו,

ית' לגבי עצם מהותו כביכול לא שייך שום פגם ועון ופשע כ"א [כי אם] בהמשכות היורדות מאור פניו ית' ע"י כמה צמצומים ומסכים ולבושי' [ולבושין / ולבושים] רבים.

יתברך, ביחס לעצם מהותו, כביכול, לא שייך כלל פגם, עון או פשע; הם שייכים רק בהמשכות היורדות מאור פניו יתברך, באמצעות צמצומים רבים, מסכים ולבושים רבים.

29 וזהו מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו, לפני הוי' דוקא דהיינו בטרם שנאצלו בחיי המשכת ההיות להוות כל הנמצאים

וזהו [פירוש] "מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו": דווקא לפני הוי', כלומר, לפני שנאצלה הבחינה של המשכת ההויות, כדי להוות את כל הנמצאים;

ואזי תטהרו כשתעלו ותגיעו למדרגה ההיא דהיינו לבחי' צור הנזכר לעיל [ועי' בהרמ"ז] [בהרב משה זכות] ס"פ אחרי תטהרו בגימ' [בגימטריא] כת"ר כי

ואז "תטהרו", כשתעלו ותגיעו למדרגה ההיא, כלומר, לבחינת צור שהוזכרה לעיל. [וראו ברמ"ז, בסוף פרשת אחרי: "תטהרו" בגימטריה "כתר", כי

הנה תרי"ג מצות עם ז' דרבנן הם ממשיכים תר"ך עמודי אור אך אם חטא על הנפש וחסר ופגם בהמשכות הנ"ל

תרי"ג מצוות, יחד עם שבע מצוות דרבנן, ממשיכות תר"ך עמודי אור; אך אם חטא בנפשו והותיר חסר ופגם בהמשכות הנזכרות לעיל,

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

הנה התיקון לזה הוא ע"י התשובה שגדול כחה למלאות כל הפגמים והחסרונות וזהו ענין תטהרו בגימ' [בגימטריא] תר"ך כו' ועמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך כו']:

התיקון לכך הוא באמצעות התשובה, שכוחה רב למלא את כל הפגמים והחסרונות. וזהו ענין "תטהרו", שבגימטריה הוא תר"ך וכו'. וראו מה שכתוב במאמר המתחיל "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך" וכו':

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק